

A jövedéki adóval kapcsolatos adózási szabályok és a jövedéki ügyekben alkalmazandó eljárási szabályok

I. Jövedéki adóval kapcsolatos adózási szabályok

A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 6. §-a meghatározza, hogy a jövedéki termékkel meghatározott tevékenységet folytató személyeknek mikor áll be az adókötelezettsége.

Az adókötelezettség magába foglalja az adó megállapítására, bevallására és megfizetésére vonatkozó kötelezettséget is.

A jövedéki adó kapcsán az adózó önadózással állapítja meg, vallja be és fizeti meg az adót.

Az önadózás az jelenti, hogy az adózó az adót, a költségvetési támogatást köteles maga megállapítani, bevallani és megfizetni.

Adózónak az a személy minősül, akinek adókötelezettségét, adófizetési kötelezettségét, adót, költségvetési támogatást megállapító törvény vagy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) előírja.

A jövedéki adófizetésére kötelezett adóalany – függetlenül attól, hogy adóbevallási kötelezettségét a törvény egyébként mely időszakonként állapítja meg – a jövedéki adót havonta, a tárgyhót követő hó 20-áig vallja be. [Art. 1. számú melléklet II. pont]

A jövedéki adó bevallása:

- Dohánygyártmányok esetében a **BEV_J01**
- A dohánygyártmányon kívül más jövedéki termék esetében a **BEV_J02**
- Energiatermékekkel – villamos energiával, földgázzal és a szénrel – kapcsolatos adófizetési kötelezettség esetében a **17J03**,
- A mezőgazdaságban felhasznált gázolaj utáni jövedéki adó visszaigénylése esetén a **BEV_J04**

nyomtatványok benyújtásával teljesíthető. A nyomtatványok a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatalos honlapjáról (<http://nav.gov.hu>) letölthetőek.

A bevallást – a Jöt.-ben foglalt néhány eltéréstől eltekintve – elektronikusan kell benyújtani az ügyfélkapun vagy az állami adó- és vámhatósággal létesített közvetlen kapcsolati rendszeren keresztül.

A külföldi személyek adóbevallásukat papíralapon is benyújthatják. [Jöt. 84. § (2) bek. c) pont]

A jövedéki adó előlegét havonta, tárgyhó 25. napjáig kell megfizetni. Az adózó a jövedéki adó előlegének és a megállapított nettó jövedéki adónak a különbözetét havonta, a tárgyhót követő hó 20. napjáig, illetve a kizárólag dohánygyártmányt előállító, forgalmazó adózó a 2 milliárd forintot meg nem haladó adó összegét a tárgyhót követő második hónap 20. napjáig fizeti meg.

Adóelőleg fizetésére a Jöt. 81. §-ában meghatározott feltételeknek megfelelő adózók kötelesek. Ezen túlmenően, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 42. § (6) bekezdésében foglaltakra figyelemmel adóelőleg akkor is fizethető, ha azt törvény nem írja elő.

A Jöt.-ben meghatározott feltételek fennállása esetén a megfizetett jövedéki adó, vagy annak meghatározott része visszaigényelhető.

A megfizetett jövedéki adó a jövedéki termék adóval növelt áron történt beszerzését igazoló bizonylat kiállításának napján hatályos adómérték figyelembe vételével igényelhető vissza.

A visszaigénylés további feltétele, hogy a jövedéki termék beszerzése kapcsán legalább a visszaigényelt adótartalom kiegyenlítésre kerüljön.

Az adó a Jöt. 82. § (3) bekezdésében részletezett időpontoktól igényelhető vissza. Az adó-visszaigénylési kérelmet visszaigénylési jogosultság igazolása mellett, a már fentebb említett

adóbevallási nyomtatványok felhasználásával, elektronikusan kell előterjeszteni. A külföldi személyek adó-visszaigénylési kérelmüket papíralapon is előterjeszthetik.

A jövedéki adó fizetési kötelezettség alóli mentesülés esetén a Jöt. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 45/2016. (XI. 29.) NGM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) VII. fejezete szerinti feltételeket kell teljesítenie az érintett személynek.

A fentiektől eltérően az állami adó- és vámhatóság állapítja meg az adót illetve rendelkezik az adó-visszaigénylés kiutalásáról:

- a) termékimport esetén,
- b) ha az adófizetési kötelezettség szabálytalanság miatt keletkezik,
- c) bármilyen energiatermék üzemanyagkénti, üzemanyagok adalékakénti, hígítóanyagkénti vagy fűtőanyagkénti kínálása, értékesítése vagy felhasználása esetén, ha korábban nem keletkezett adófizetési kötelezettség,
- d) ha jövedéki termék szabadforgalomba bocsátása, oly módon történik, hogy az adóraktári engedély hatályvesztését, visszavonását követően a jövedéki termék – az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás kivételével – elhagyja az adóraktár területét, vagy az adóraktári engedély hatályvesztését, visszavonását követő 30. nap eltelik, ha a jövedéki termék az adóraktár területét nem hagyta el,
- e) ha a jövedéki termék szabadforgalomba bocsátása, oly módon történik, hogy az adóraktári engedély felszámolási eljárás miatti hatályvesztése esetén a jövedéki termék elhagyja az adóraktár területét, kivéve, ha a jövedéki terméket adó-felfüggesztési eljárás keretében feladják,
- f) ha a jövedéki termék szabadforgalomba bocsátása, oly módon történik, hogy az adóraktári engedély végelszámolási eljárás miatti hatályvesztése esetén a jövedéki termék - az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás kivételével – elhagyja az adóraktár területét, vagy a végelszámolás kezdő időpontjától számított 180. nap eltelik, ha a jövedéki termék az adóraktár területét korábban nem hagyta el.
- g) ha a jövedéki engedélyes kereskedőnél az üzemanyag készletfelvétellel megállapított tényleges készletének és a nyilvántartás szerinti készletének – a Vhr-ben meghatározott mértéket meghaladó – különbözete szerinti többletre keletkezik adófizetési kötelezettsége,
- h) ha az adófelfüggesztési eljárás keretében szállított jövedéki terméket mentesített szervezet átvesszi és azzal kapcsolatosan adófizetési kötelezettsége keletkezik,
- i) ha a mezőgazdaságban bérmunka szolgáltatás keretében felhasznált gázolaj után visszaigényelt adó esetében utólagos ellenőrzés során a gázolja eredetét a bérmunkaszolgáltatás végző igazolni nem tudja,
- j) ha az elkobzott jövedéki termékre vonatkozóan jövedéki jogsértés elkövetője kéri, vagy a Btk. 396. §-a szerinti költségvetési csalás bűncselekményt jövedéki adó vonatkozásában elkövető az Art. 40. § (2)-(3) bekezdése szerinti számlára befizetést teljesít.
- k) az adózó halála esetén az örökös részére.

A fenti esetek közül az a) pont esetén a vám eljárás során kerül sor az adókiszabására, míg a c)-f), j) és k) pontok esetében az ügyfél kérelmére folytatja le az állami adó- és vámhatóság az eljárást.

Az említett esetekben az állami adó- és vámhatóság határozattal szabja ki az adót, illetve dönt az adó-visszatérítéséről.

Az adót ilyen esetekben a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül kell megfizetni.

A fentiek szerint megállapított adó-visszatérítést az erről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül utalja ki az állami adó- és vámhatóság.

II. A jövedéki ügyekben alkalmazandó eljárási szabályok

A Jöt. általános szabályként fogalmazza meg, hogy a jövedéki ügyeket elektronikusan kell intézni.

Az elektronikus ügyintézésre vonatkozó általános szabályok:

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) X. fejezetéből, 171/A. § (2) bekezdéséből, 171/B. § -ából,
- az elektronikus ügyintézésről és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CXXII. törvényből,
- az elektronikus ügyintézés részlet szabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Kormányrendeletből, és
- az adóügyek állami adó- és vámhatóság előtt történő elektronikus intézésének szabályairól szóló NGM rendeletből

ismerhetőek meg.

Jövedéki ügyekben elektronikusan a kapcsolat ügyfélkapun és közvetlen kapcsolati rendszeren keresztül tartható.

A közvetlen kapcsolati rendszer használatára és az azon keresztül intézhető ügyekre vonatkozó rendelkezéseket a Vhr. 43-44. §-a és az állami adó- és vámhatóság hivatalos honlapján e tárgyban közzé tett tájékoztató tartalmazza.

A fentiekől eltérően papíralapon is intézhető ügyek az alábbiak:

- a) magánszemély által adómentesen felhasználás céljából, az előállító, családtagjai vagy vendégei által elfogyasztott, naptári évenként és háztartásonként 1000 litert meg nem haladó mennyiségű sörrel, palackos erjesztésű habzóborral, egyéb csendes erjesztett italról, palackos erjesztésű egyéb habzó erjesztett italról, az előállítás megkezdési időpontjának megjelölésével, az azt megelőző 3. napig az állami adó- és vámhatóság részére tett bejelentés,
- b) a magánfőző által teljesítendő bejelentési kötelezettség, valamint a párlat adójegy igénylése és rendelkezésre bocsátása,
- c) a külföldi személy jövedéki ügye,
- d) a hivatalból magánszeméllyel szemben indított és lefolytatott jövedéki ügy, kivéve, ha az ügyfél elektronikus ügyintézését kér és egyúttal megadja az elektronikus ügyintézéshez szükséges elektronikus elérhetőségét,
- e) a kizárólag bérfőzést végző adóraktár nyilvántartás-vezetése, adatszolgáltatása.

Az ügyfél azonban fentebb részletezett ügyekben is választhatja az elektronikus kapcsolattartást, melynek a feltételeit az állami adó- és vámhivatal - a többi elektronikusan intézendő üggyhöz hasonlóan – biztosítja.

A feladási tagállamban szabadforgalomba bocsátott jövedéki termékek Közösségen belüli szállításának egyszerűsített kísérőokmányáról szóló, 1992. december 17-i 3649/92/EGK bizottsági rendelet szerinti, az egyik tagállamban szabadforgalomba bocsátott jövedéki termék másik tagállamba kereskedelmi céllal történő szállításához az egyszerűsített kísérő okmány (EKO) kiállítása, az állami adó- és vámhatóság általi visszaigazolása és a címzett részére történő visszaküldése kizárólag papíralapon végezhető.

Jövedéki ügynek kell tekinteni a Jöt., valamint a Vhr. szerinti rendelkezésekkel – beleértve az engedélyezési, nyilvántartásba-vételi, bejelentési kötelezettséget is – kapcsolatos közigazgatási hatósági ügy, beleértve a hatósági ellenőrzést.

A jövedéki ügyekben elsősorban a Jöt. és Vhr. rendelkezései alapján kell eljárni. Abban az esetben, ha a Jöt. vagy a Vhr. az adott kérdéstről nem rendelkezik a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvényben meghatározott eltéréssel a Art.-ot illetve a Ket-et kell kiegészítő jelleggel alkalmazni.

A jövedéki ügyek intézése során a Ket. szabályaitól az alábbiakban tér el a hatóság:

- jövedéki ügyekben nem kell alkalmazni az újrafelvételi eljárásra vonatkozó szabályokat,
- engedélyezési eljárásban nem alkalmazhatóak a függő hatályú döntésre vonatkozó rendelkezések,
- jövedéki ügyekben az állami adó- és vámhatóság értesíti az ügyfelet a kézbesítési vélelem beálltáról, illetve a kézbesítési vélelem megdöntése tárgyában hozott elutasító végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.

A jövedéki ügyek intézése során az állami adó- és vámhatóság területi szervei járnak el első fokon, míg a jogorvoslati ügyekben való eljárásra a Fellebbviteli Igazgatóság rendelkezik hatáskörrel. Meghatározott ügyekben a Bevetési Igazgatóság és a Szakértői Intézet is rendelkezik eljárási jogosultsággal.

Az eljárás szervek hatáskörére és illetékességére vonatkozó szabályokat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről szóló 485/2015. (XII. 29.) Kormányrendelet tartalmazza.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal